

Додаток до наказу від

01 вересня 2026 р.

№ 300

Затверджено на засіданні

Вченої ради ІФНТУНГ

від 31.08.2026 року,

протокол № 14/705

ПОЛОЖЕННЯ

про академічну доброчесність працівників і здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу

Версія 03

1. Загальні положення.

1.1. Положення про академічну доброчесність працівників і здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про академічну доброчесність» «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково технічну експертизу», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», Цивільного кодексу України, Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для закладів вищої освіти щодо розроблення та впровадження внутрішньої системи забезпечення академічної доброчесності, Рекомендацій для експертів із розгляду внутрішньої політики та процедур забезпечення академічної доброчесності й зовнішньої оцінки їх якості, Методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, Методичних рекомендацій щодо застосування інструментів і механізмів для трансформації різних сфер функціонування закладів вищої освіти на засадах прозорості та доброчесності, розроблені Національним агентством з питань запобігання корупції інших нормативно-правових актів, Статуту ІФНТУНГ та Етичного кодексу викладача та студента ІФНТУНГ (далі – Університет).

1.2. Метою Положення є:

- формування системи забезпечення дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти;

- забезпечення ефективного запобігання та виявлення плагіату в наукових працях і роботах наукових, педагогічних і науково-педагогічних працівників університету, здобувачів вищої освіти, аспірантів, докторантів;

- розвиток навичок дотримання принципів академічної доброчесності й коректної роботи з джерелами інформації;

- дотримання умов наукової етики та поваги до інтелектуальної власності інших осіб;

- активізація самостійності та індивідуальності під час створення власних творів, а також підвищення відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості наукової діяльності Університету і якості вищої освіти загалом.

2. Терміни та визначення.

Терміни та поняття у цьому Положенні вживаються у значеннях, визначених законодавством України про освіту.

Терміни, наведені нижче, застосовуються для цілей цього Положення, а також інших внутрішніх нормативних актів Університету у сфері забезпечення академічної доброчесності та якості освіти:

- **автор** – фізична особа, яка своєю працею створила академічний твір (його частину) чи навчальну роботу (її частину);

- **твір** – інформація як результат наукової чи навчально-методичної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носіях або в електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційних веб-сайтах Університету (монографія, посібник, навчальне видання, стаття, препринт, автореферат, рукопис дисертації, атестаційна робота тощо);

- **академічний твір** – твір у сфері освіти чи науки, виражений у формі дисертації, творчого мистецького проєкту, кваліфікаційної роботи, курсової роботи, наукової монографії, наукової статті, підручника, навчального посібника або в іншій формі, визначеній законодавством та/або внутрішнім актом;

- **джерело інформації** – друковане чи електронне видання, архівний матеріал, інтернет-ресурс, особиста комунікація, інше джерело, з якого одержано інформацію, що використовується в академічному творі чи навчальній роботі;

- **оприлюднення твору** – будь-яка дія автора академічного твору, що робить академічний твір доступним для інших осіб;

- **академічна доброчесність** – сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб'єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності;

- **суб'єкти академічної діяльності** – педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники, інші вчені, здобувачі освіти, вступники, учасники та організатори конкурсів, експерти у сфері освіти і науки, суб'єкти освітньої діяльності, суб'єкти наукової діяльності;

- **база даних** – сукупність творів, даних або будь-якої іншої незалежної інформації у довільній формі, зокрема електронній, підбір і розташування складових частин якої та її упорядкування є результатом творчої праці, і складові частини якої є доступними індивідуально й можуть бути знайдені за допомогою спеціальної пошукової системи на основі електронних (комп'ютера) чи інших засобів;

- **звіт подібності** – документ, що містить інформацію про текстові запозичення, знайдені в аналізованому документі/творі/роботі, джерела таких запозичень, який генерується автоматично системою виявлення збігів/ідентичності/схожості на основі порівняння авторського з базами академічних текстів Університету, відкритими інтернет-джерелами;

- **дисертація** – це наукова праця, яку виконують для прилюдного захисту на здобуття наукового ступеня;

- **кваліфікаційна робота** – форма представлення результатів дослідження, призначена для того, щоб здобувач вищої освіти, надавши свою працю на розгляд експертів, одержав документ, який засвідчує рівень компетентності і прирівнюється до бакалаврської або магістерської роботи;

- **наукова робота** – дослідження, в результаті якого одержано науковий результат;

- **навчальна робота** – результат виконання здобувачем освіти навчального завдання (навчальних завдань), відображений у текстовій, візуальній, аудіовізуальній, пластичній, цифровій чи іншій формі;

- **науковий результат** – нове знання, одержане у процесі фундаментальних або прикладних наукових досліджень і зафіксоване на носіях наукової інформації у формі звіту, наукової праці, доповіді, наукового повідомлення про науково-дослідну роботу, монографічного дослідження, дисертації, наукового відкриття тощо;

- **оригінальність твору** – ознака (критерій), що характеризує твір як результат власної інтелектуальної творчої діяльності автора і відображає творчі рішення, прийняті автором під час створення твору;

- **плагіат** – навмисне відтворення у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носіях, повністю або частково під своїм іменем без посилання на автора;

- **система виявлення збігів/ідентичності/схожості (далі – Система)** – це програмно-апаратний комплекс для порівняльного аналізу текстових документів на предмет наявності збігів/ідентичності/схожості порівняно із текстами, розміщеними в мережі Інтернет, репозитаріях, базах даних, ін.;

- **цитата** – порівняно короткий уривок з опублікованого твору і використовується іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні;

- **інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності** – це права на результати інтелектуальної, творчої діяльності людини або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений Цивільним кодексом України та іншими законами, в науковій, художній, виробничій та інших сферах, які є об'єктом цивільно-правових відносин у частині права кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності, що зберігаються за його творцями і можуть використовуватися іншими особами лише за узгодженням з ними, окрім випадків, визначених законодавством. Право інтелектуальної власності становлять особисті немайнові права інтелектуальної власності та (або) майнові права інтелектуальної власності, зміст яких щодо певних об'єктів права інтелектуальної власності визначається Цивільним кодексом України та іншим законом.

- **внутрішній акт** – документ закладу освіти, наукової установи, іншого суб'єкта академічної діяльності, затверджений у встановленому порядку його колегіальним органом управління, що стосується питань академічної доброчесності;

- **уповноважений орган** – колегіальний орган закладу освіти, наукової установи, уповноважений відповідно до Закону України про академічну доброчесність розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені відповідно до цього Закону внутрішнім актом;

- **уповноважена особа** – педагогічний, науково-педагогічний, науковий працівник закладу освіти, наукової установи, уповноважений відповідно до Закону України про академічну доброчесність реагувати на

порушення академічної доброчесності, розглядати повідомлення про порушення академічної доброчесності та/або застосовувати заходи реагування на порушення академічної доброчесності, визначені відповідно до внутрішнім актом Закону України про академічну доброчесність.

3. Принципи і цінності академічної доброчесності.

3.1. Додержання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- додержання норм законодавства про інтелектуальну власність, авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, наукові джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за додержанням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3.2. Додержання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- додержання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.3. Усі учасники освітнього процесу Університету підписують Декларацію про додержання академічної доброчесності (додаток А). Метою підписання Декларації є визначення й утвердження основних пріоритетних принципів і цінностей внутрішнього забезпечення якості освіти та досліджень, є необхідною умовою створення сприятливого середовища для навчання і роботи, прагнення до істини, обміну знаннями, впровадження інновацій, інтелектуального розвитку здобувачів і працівників, підтримки особливих взаємовідносин відповідно до норм

корпоративної культури, запобігання будь-яких проявів недоброчесної поведінки та порушення академічної доброчесності.

4. Порушення академічної доброчесності.

4.1 Порушенням академічної доброчесності є дія чи бездіяльність суб'єкта академічної діяльності, передбачена цим Законом або спеціальними законами.

4.2 Порушення академічної доброчесності характеризується однією чи кількома з таких ознак:

1) обман - свідоме (умисне) надання чи оприлюднення будь-якої неправдивої інформації про себе (інших осіб) чи про результати своєї (інших осіб) академічної діяльності;

2) несправедливість, що виявляється у вчиненні однієї чи кількох таких дій:

порушення принципу рівності, зокрема шляхом упередженого та/або дискримінаційного ставлення до іншого учасника освітнього процесу, вченого;

упереджене оцінювання результатів академічної діяльності;

застосування виду академічної відповідальності, що не відповідає змісту та рівню (значущості) вчиненого порушення академічної доброчесності;

надання або отримання незаслуженої переваги;

3) бездіяльність, неприйняття (несвоєчасне прийняття) рішень, невиконання (несвоєчасне виконання), свідоме порушення своїх обов'язків, визначених законодавством, внутрішніми актами;

4) привласнення результатів інтелектуальної діяльності іншої особи (інших осіб).

4.3 Порушення академічної доброчесності під час вступного випробування (конкурсу) – це вчинення вступником (учасником конкурсу) або особою, яка бере участь у проведенні вступного випробування (конкурсу), дій, що порушують вимоги академічної доброчесності під час проведення вступного випробування чи конкурсу.

4.4 Суб'єкт академічної діяльності вважається таким, що допустив порушення академічної доброчесності, лише у разі встановлення такого факту відповідно до процедур, визначених Законом України “Про академічну доброчесність” та/або внутрішнім актом Університету, прийнятим відповідно до цього Закону (принцип презумпції академічної доброчесності).

Встановлення факту порушення академічної доброчесності є виключним повноваженням уповноваженого органу або уповноваженої особи.

4.5 Видами порушень академічної доброчесності є:

1) Відчуження авторства – це передача автором (авторами) створеного ним (ними) на замовлення або без такого замовлення, платно чи безоплатно, академічного твору (його частини) іншій особі та подальше оприлюднення такого академічного твору (його частини) із зазначенням як автора особи, яка не є його (її) автором.

2) Академічний плагіат – це оприлюднення (частково або повністю) наукового (творчого) результату, отриманого іншою особою (іншими особами), як результату власної академічної діяльності та/або відтворення в академічному творі чи навчальній роботі (частково або повністю) раніше оприлюдненого (опублікованого) твору (навчальної роботи) іншого автора (інших авторів) без посилання на відповідне джерело інформації та/або його (її) автора (авторів), та/або оприлюднення в академічному творі (навчальній роботі) перекладу іншомовного твору (його частини) без зазначення автора (авторів) перекладеного твору.

3) Приписування авторства – це оприлюднення твору, серед авторів якого зазначена особа, яка не брала участі у його створенні.

4) Самоплагіат – це оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів без зазначення інформації про джерело попереднього оприлюднення.

5) Фабрикація – це вигадкування суб'єктом академічної діяльності даних чи фактів про результати власної академічної діяльності.

6) Фальсифікація – це свідомо зміна чи модифікація наявних даних, що призводить до створення завідомо неправдивої інформації щодо результатів академічної діяльності.

7) Недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом – це оприлюднення текстів, зображень, моделей, даних, інших результатів, згенерованих штучним інтелектом, як результатів власної академічної діяльності, якщо цей факт не зазначено в академічному творі чи супровідних матеріалах до нього.

8) Недоброчесне оцінювання – це свідоме порушення вимог щодо оцінювання, визначених законодавством, внутрішніми актами або умовами конкурсу, що призвело до завищення або заниження оцінки результатів академічної діяльності.

9) Несамостійне виконання завдання – це виконання навчального, конкурсного завдання, зокрема під час оцінювання результатів навчання, із

залученням не дозволених для використання джерел інформації, технічних засобів та/або недозволеної допомоги іншої особи (інших осіб).

10) Недозволена допомога – це надання допомоги, не передбаченої умовами навчального, конкурсного завдання, яка призвела або могла призвести до викривлення оцінки результатів академічної діяльності.

11) Академічний саботаж – це діяння (дія чи бездіяльність) педагогічного, науково-педагогічного, наукового працівника, здобувача освіти, вступника, учасника конкурсу, що перешкоджає реалізації прав, свобод і законних інтересів іншої особи в її академічній діяльності.

12) Схиляння до порушення академічної доброчесності – це прохання, вмовляння, доручення (вказівка), погроза, примушування, тиск чи будь-яка інша форма спонукання особи до вчинення порушення академічної доброчесності.

13) Інституційні порушення академічної доброчесності – це:

- надання або поширення закладом освіти, науковою установою чи науковим видавництвом недостовірної інформації щодо власної академічної діяльності та/або академічної діяльності їхніх працівників чи здобувачів освіти;

- бездіяльність щодо розбудови системи та/або механізмів забезпечення академічної доброчесності;

- безпідставне залишення без розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності;

- невжиття заходів для виявлення порушень академічної доброчесності;

- невжиття заходів реагування на встановлені факти порушення академічної доброчесності.

5. Відповідальність та санкції за порушення академічної доброчесності.

5.1. Академічна відповідальність є заходом забезпечення академічної доброчесності, що полягає у застосуванні до особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності, санкцій, визначених законодавством України та внутрішніми актами Університету.

5.2. Особа може бути притягнута до академічної відповідальності виключно у разі встановлення факту вчинення нею порушення академічної доброчесності у порядку, визначеному законодавством та внутрішніми актами Університету.

5.3. Встановлення факту порушення академічної доброчесності здійснюється на принципах:

- нульової толерантності до порушень;
- законності, об'єктивності та неупередженості;
- презумпції невинуватості;
- забезпечення права на захист;
- прозорості та обґрунтованості рішень;
- недопущення конфлікту інтересів.

5.4. Заходами реагування на порушення академічної доброчесності є:

- 1) виховні заходи;
- 2) притягнення до академічної та/або дисциплінарної відповідальності;
- 3) реагування на порушення академічної доброчесності при проведенні конкурсів;
- 4) інституційні заходи реагування.

5.5 Санкції для педагогічних, науково-педагогічних та наукових працівників.

До педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників та інших співробітників Університету у разі встановлення факту порушення академічної доброчесності можуть застосовуватися такі санкції:

5.5.1. Заходи академічної відповідальності:

- виключення зі складу вченої ради, інших колегіальних органів управління закладу освіти, наукової установи з позбавленням права бути членом відповідного органу на строк від одного до трьох років;
- позбавлення права участі в атестації здобувачів ступеня вищої освіти, наукового (освітньо-творчого) ступеня на строк від одного до трьох років;
- позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;
- позбавлення права бути науковим керівником, творчим керівником, науковим консультантом здобувачів вищої освіти (здобувачів ступеня доктора наук) на строк від одного до трьох років;
- позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових досліджень та/або наукових проектів на строк від одного до трьох років;
- заборона претендувати на присвоєння педагогічного (вченого) звання на строк від одного до трьох років;
- виключення зі складу редакційної колегії наукового видання, заснованого закладом вищої освіти, науковою установою, з позбавленням права бути членом редакційної колегії (редакційних колегій) на строк від одного до трьох років;

- відрахування здобувача наукового ступеня;
- позбавлення ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації (кваліфікацій);
- позбавлення наукового ступеня;
- позбавлення вченого звання;
- позбавлення педагогічного звання;
- позбавлення кваліфікаційної категорії;
- позбавлення нагород, відзнак, почесних звань, присуджених (присвоєних) закладом освіти, науковою установою.

5.5.2. Заходи дисциплінарної відповідальності:

- догана;
- звільнення з Університету відповідно до законодавства України.

5.6. У разі встановлення факту відчуження авторства або академічного плагіату внаслідок відчуження авторства, вчиненого працівником, застосовується звільнення відповідно до трудового законодавства України.

5.7. Працівник, якого притягнуто до академічної відповідальності, не може протягом одного року претендувати на присвоєння вченого або педагогічного звання (якщо інше не передбачено законом).

5.8. Систематичне порушення академічної доброчесності керівниками кваліфікаційних робіт є підставою для відсторонення від керівництва такими роботами строком не менше одного року за рішенням уповноваженого органу Університету за поданням кафедри.

5.9. Санкції для здобувачів освіти

До здобувачів освіти у разі встановлення факту порушення академічної доброчесності можуть застосовуватися:

5.9.1. Виховні заходи реагування:

- відвідування тематичних занять (урок, лекція, курс, тренінг тощо) з академічної доброчесності та/або академічного письма;
- усне попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
- письмове попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності;
- повторне виконання завдання;

5.9.2. Заходи академічної відповідальності:

- повторне проходження (виконання) відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- повторне проходження оцінювання (включаючи підсумкове оцінювання або атестацію);

- позбавлення права брати участь у конкурсах щодо отримання стипендій, грантів, участі у програмах академічної мобільності на строк від одного до трьох років;
- відрахування з числа осіб, які здобувають освіту за державним чи регіональним замовленням;
- позбавлення пільг з оплати навчання та/або інших пільг, наданих закладом освіти, науковою установою, на строк від одного до трьох років;
- позбавлення академічної стипендії на строк до одного навчального року;
- виключення зі складу вченої ради з позбавленням права бути членом вченої ради на строк від одного до трьох років;
- відрахування здобувача вищої освіти (крім осіб з особливими освітніми потребами).

5.10. Порухення під час вступу, конкурсів та атестацій

5.10.1. До вступників та учасників конкурсів можуть застосовуватися такі санкції:

- припинення участі у конкурсі;
- скасування рішення про результати конкурсу (в частині, що стосується особи, яка вчинила порушення академічної доброчесності).

5.10.2. Особа, яка бере участь у проведенні вступного випробування, конкурсу, зокрема є членом приймальної комісії, організаційного комітету, конкурсної комісії, журі тощо, та вчинила порушення академічної доброчесності, виводиться зі складу відповідного органу та відсторонюється від участі у проведенні такого вступного випробування, конкурсу.

5.11. Інституційними заходами реагування на інституційні порушення академічної доброчесності є:

- позбавлення права утворювати спеціалізовані вчені ради (спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) та присуджувати наукові (освітньо-творчі) ступені;
- відмова в акредитації освітньої програми;
- скасування рішення про акредитацію освітньої програми;
- відмова в інституційній акредитації;
- зниження оцінки за результатами державної атестації наукової установи, закладу вищої освіти в частині провадження ним наукової (науково-технічної) діяльності;
- виключення наукової установи, закладу вищої освіти з Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави;

- притягнення до дисциплінарної відповідальності керівника закладу освіти, наукової установи;
- виключення наукового видання з переліку наукових фахових видань України.

Підстави і порядок застосування заходів реагування, визначаються актами законодавства, що регулюють порядок здійснення відповідних процедур.

5.12 Посаду керівника Університету не може обіймати особа, стосовно якої у встановленому законодавством порядку було встановлено факт порушення академічної доброчесності, передбаченого частиною другою статті 23, частиною четвертою статті 24 або частиною четвертою статті 25 Закону України «Про академічну доброчесність», протягом 10 років з дня встановлення такого факту. У разі встановлення такого факту стосовно особи, яка бере участь у конкурсі на посаду керівника Університету, вона підлягає виключенню з числа кандидатів на цю посаду. У разі встановлення такого факту стосовно особи, яка вже обіймає посаду керівника Університету, така особа підлягає звільненню з посади відповідно до законодавства України.

5.13. Скасування рішень про присудження ступенів вищої освіти («бакалавр», «магістр», «доктор філософії») та присвоєння відповідних кваліфікацій у разі виявлення фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації здійснюється відповідно до цього Положення, інших внутрішніх нормативних актів Університету та чинного законодавства України.

5.14 Загальні положення щодо застосування санкцій

5.14.1. До однієї особи може застосовуватися одна або декілька санкцій залежно від характеру та тяжкості порушення.

5.14.2. Санкції застосовуються виключно після встановлення факту порушення академічної доброчесності у встановленому порядку.

5.14.3. Виключний перелік санкцій може деталізуватися внутрішніми нормативними документами Університету, але не може суперечити законодавству України. Підстави і порядок застосування санкцій, визначаються актами законодавства, що регулюють порядок здійснення відповідних процедур.

5.14.4 Забороняється дискримінація за будь-якими ознаками під час визначення санкцій. Зокрема, забороняється встановлювати різні санкції залежно від громадянства, джерела фінансування навчання здобувача освіти, ознак, передбачених законодавством у сфері запобігання та протидії дискримінації.

5.15 Факти порушення академічної доброчесності враховуються при:

- формуванні рейтингів працівників;
- продовженні трудових договорів (контрактів);
- конкурсному відборі на посади;
- присвоєнні звань і нагород.

5.16 Рішення про застосування санкцій може бути оскаржене відповідно до законодавства України та внутрішніх процедур Університету.

6. Система забезпечення академічної доброчесності та заходи з попередження порушень академічної доброчесності в освітньо-науковій діяльності університету.

6.1. Система забезпечення академічної доброчесності в Університеті є складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти та включає:

- внутрішню політику щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності;
- вимоги до створення, оприлюднення, виконання та оцінювання академічних творів, навчальних робіт у частині забезпечення академічної доброчесності;
- заходи, спрямовані на формування та утвердження культури академічної доброчесності;
- порядок формування, повноваження та відповідальність уповноважених осіб та Комісії з питань академічної етики і доброчесності;
- процедуру розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності, зокрема гарантії дотримання прав учасників освітнього процесу та вчених під час розгляду таких повідомлень, порядок прийняття рішень про застосування до особи заходів реагування на порушення академічної доброчесності та порядок оскарження таких рішень.

6.2. Безпосереднє функціонування та ефективність системи забезпечення академічної доброчесності в Університеті та його структурних підрозділах (інститутах, факультетах, кафедрах) забезпечують Ректор Університету та керівники відповідних структурних підрозділів відповідно до їхніх повноважень шляхом:

1) організації розроблення, своєчасного оновлення та обов'язкового оприлюднення цього Положення та інших внутрішніх актів з питань академічної доброчесності на офіційному сайті Університету;

2) систематичного проведення регулярних заходів з популяризації, пропагування, підвищення обізнаності про цінності, принципи, правила

академічної доброчесності серед здобувачів освіти та працівників Університету;

3) забезпечення доступу учасників освітнього процесу та вчених до спеціалізованого програмного забезпечення з виявлення ознак порушення академічної доброчесності;

4) забезпечення обов'язкового фіксування (реєстрації) всіх повідомлень про порушення академічної доброчесності, що надходять до Університету;

5) організації обов'язкової перевірки повідомлень про порушення академічної доброчесності стосовно осіб, які претендують на посади наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників Університету (на засадах, визначених чинним законодавством);

6) забезпечення належного, об'єктивного розгляду повідомлень уповноваженим органом (Комісією з питань академічної етики і доброчесності), притягнення до відповідальності винних осіб, документування прийнятих рішень та розміщення їх на офіційному сайті Університету (з дотриманням законодавства про захист персональних даних).

6.3 Політики, заходи та процедури забезпечення академічної доброчесності Університету, у частині, що стосується здобувачів освіти, погоджуються органами самоврядування здобувачів освіти та Радою молодих вчених.

6.4 Науково-педагогічні та педагогічні працівники університету, співробітники, які здійснюють наукову діяльність, здобувачі вищої освіти всіх рівнів і форм навчання, докторанти, беруть на себе відповідальність щодо коректної роботи з джерелами інформації, за дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, за порушення загальноприйнятих правил цитування, тощо.

6.5 Забезпечення академічної доброчесності в Університеті здійснюється на таких рівнях:

1) рівень здобувача освіти, працівника, вступника — особисте дотримання правил академічної доброчесності у власній академічній діяльності;

2) рівень кафедри, гаранта освітньої програми, керівника навчальної, кваліфікаційної, наукової роботи (наукового керівника, наукового консультанта), редакційних колегій наукових видань та організаційних комітетів/конкурсних комісій наукових та освітніх заходів Університету (конференцій, симпозіумів, олімпіад, конкурсів наукових та творчих робіт, турнірів тощо) – формування доброчесного освітнього та наукового

середовища, забезпечення об'єктивного оцінювання та рецензування, виявлення ознак порушень, припинення порушень (зокрема шляхом відхилення робіт чи дискваліфікації учасників), передавання матеріалів уповноваженому органу;

3) рівень факультету, інституту, іншого структурного підрозділу – забезпечення функціонування системи забезпечення академічної доброчесності, експертиза, розгляд апеляцій на рішення кафедр, експертних комісій, інформування здобувачів освіти та працівників;

4) рівень Університету – координація системи забезпечення академічної доброчесності, функціонування уповноваженого органу та уповноважених осіб, остаточне встановлення фактів порушень академічної доброчесності, застосування заходів реагування, розгляд апеляцій.

6.6. Для попередження порушень принципів академічної доброчесності й етики академічних взаємовідносин організаційно-методичні та наукові підрозділи університету вживають комплекс профілактичних заходів, зокрема щодо запобігання плагіату, інших проявів академічної недоброчесності в освітній та науковій діяльності. Основні з цих заходів реалізуються шляхом:

- інформування здобувачів вищої освіти, працівників університету про необхідність дотримання загальнодержавних і внутрішніх нормативних документів, які регламентують питання академічної доброчесності, правил академічної етики;

- підписання Декларації про дотримання академічної доброчесності (додаток А) науково-педагогічними, педагогічними та науковими працівниками під час прийому на роботу; здобувачами освіти – упродовж 10 днів із початку їх навчання в Університеті;

- організації заходів із популяризації основ інформаційної культури;

- формування завдань для навчальних (курсівих робіт і проєктів, есе, рефератів, графічно-розрахункових робіт, тощо) та кваліфікаційних робіт із використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку наукового та творчого підходів здобувачів вищої освіти до їх виконання;

- розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані в письмових роботах;

- щорічного проведення заходів із питань впровадження академічної доброчесності в освітньо-наукову діяльність закладу вищої освіти для здобувачів вищої освіти і співробітників університету;

- створення та розміщення в університеті інформаційно- методичних матеріалів, присвячених популяризації принципів академічної доброчесності й попередженню плагіату;

- проведення семінарів, зокрема із залученням представників компаній-розробників програм перевірки робіт на наявність ознак академічного плагіату, для здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників;

- запровадження в університеті курсів і тренінгів з основ наукового письма та дослідницької роботи для здобувачів, реалізація програм підвищення кваліфікації за відповідними тематиками для науково-педагогічних і педагогічних працівників.

- розміщення цього Положення та інших документів і матеріалів щодо академічної доброчесності, запобігання та виявлення плагіату на офіційному сайті університету.

6.7 Запобігання академічному плагіату у кваліфікаційних роботах, наукових дослідженнях, дисертаціях, публікаціях, інших академічних текстах учасників освітнього процесу полягає, зокрема, у здійсненні автоматизованої перевірки за допомогою спеціалізованих програмних засобів, що використовуються в Університеті на підставі договорів, укладених із розробниками, на наявність текстових збігів, відповідно до методичних інструкцій, наданих розробниками та/або затверджених відповідно до внутрішніх процедур Університету, експертної оцінки щодо відсутності / наявності академічного плагіату.

6.8 Для забезпечення прозорості, чесності, відповідальності й інших принципів академічної доброчесності в Інституційному репозитарії Університету в обов'язковому порядку розміщуються кваліфікаційні роботи здобувачів, дисертації на здобуття наукових ступенів, захищені в Університеті, автореферати дисертацій, захищених в Університеті, дисертації та автореферати працівників Університету, захищені в інших закладах або установах, статті в періодичних виданнях Університету, збірники тез конференцій, що проводилися в Університеті, кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти. Можуть бути також розміщені за бажанням автора/авторів, та за відсутності заборони на їх розміщення твори, рекомендовані до друку Вченою радою Університету і видані за повного або часткового фінансування Університету, зокрема монографії, підручники, методичні матеріали, тематичні збірки, наукові публікації працівників, опубліковані в інших видавництвах, інші матеріали наукового, освітнього або методичного призначення. Оприлюднення академічних

текстів, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснюється відповідно до чинного законодавства.

6.9. Наукові керівники в обов'язковому порядку ознайомлюють із цим Положенням здобувачів вищої освіти на всіх етапах виконання бакалаврських, магістерських чи дисертаційних робіт, контролюють і попереджують факти плагіату й інших проявів академічної недоброчесності.

6.10 Завідувачі кафедр в обов'язковому порядку ознайомлюють із цим Положенням науково-педагогічний персонал і співробітників, які займаються науковою діяльністю, інших працівників.

6.11. Виявлення плагіату, фабрикації, фальсифікації у наукових текстах працівників університету, кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти, інших академічних творах вважається проявом академічної недоброчесності і є підставою для притягнення до відповідальності відповідно до чинного законодавства, без урахування терміну давності здійсненого порушення.

6.12 Повідомлення щодо наявності академічного плагіату, фабрикації або фальсифікації в академічних творах, на підставі яких присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти чи присвоєно вчене звання, розглядаються уповноваженим органом (Комісією з питань академічної етики і доброчесності) з урахуванням особливостей та процедур, визначених законодавством України, зокрема Законом України «Про академічну доброчесність», та внутрішніми нормативними актами Університету.

7. Прикінцеві положення.

7.1. Положення набуває чинності з моменту реєстрації наказу про введення його в дію.

7.2. Усі зміни та доповнення до Положення розглядаються з дотриманням вимоги про погодження з вищими органами самоврядування здобувачів вищої освіти Університету – Радою молодих вчених Університету та органами самоврядування здобувачів освіти – в частині, що стосується здобувачів освіти, приймаються на засіданні Вченої ради і вводяться в дію наказом ректора Університету.

7.3. Відповідальність і контроль за виконанням Положення несуть посадові особи Університету відповідно до їх штатних обов'язків.

Начальник навчального відділу

Ігор ШОСТАКІВСЬКИЙ

**В. о. начальника відділу
забезпечення якості освіти**

Лідія ДАВИБІДА

ДЕКЛАРАЦІЯ
про дотримання академічної доброчесності учасником
освітнього процесу

Я, _____,
учасник (учасниця) освітнього процесу усвідомлюю, що академічна доброчесність – це дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти України, фундаментальна етична цінність усієї академічної спільноти світу.

ЗАЯВЛЯЮ, що у своїй діяльності буду дотримуватись зазначених у Положенні про академічну доброчесність працівників і здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу, основних принципів, фундаментальних цінностей академічної доброчесності й етики академічних взаємовідносин.

ЗОБОВ'ЯЗУЮСЬ:

- дотримуватись норм чинного законодавства у сфері освіти і науки, інтелектуальної власності, етичних принципів, визначених законодавчою базою академічної доброчесності;
- надавати достовірну інформацію про свою діяльність;
- сприяти створенню дієвих механізмів впровадження принципів академічної доброчесності в освітньому, науковому, професійному середовищах, популяризувати ці принципи серед здобувачів вищої освіти, співробітників, інших осіб, з якими здійснюється комунікація та/або співпраця під час виконання службових обов'язків;
- перешкоджати проявам академічної недоброчесності з боку осіб, які реалізують державну політику у сфері якості освіти, здобувачів вищої освіти, співробітників, інших осіб, з якими здійснюється комунікація та/або співпраця під час виконання їх посадових обов'язків;
- негайно повідомляти про випадки порушення академічної доброчесності відповідним посадовим особам та/або уповноваженим органам;
- об'єктивно та неупереджено виконувати свої посадові обов'язки, повідомляти відповідних посадових осіб та/або уповноважені органи про потенційний конфлікт інтересів.

УСВІДОМЛЮЮ, що відповідно до чинного законодавства повинен/повинна буду нести академічну та/або інші види відповідальності і до мене можуть бути вжиті заходи дисциплінарного характеру за порушення академічної доброчесності й етики академічних взаємовідносин.

(Дата)

(Підпис)

